

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
ĠURISDIZZJONI SUPERJURI
SEZZJONI TAL-FAMILJA**

**MAGISTRAT DOTTOR BRIGITTE SULTANA LL.D., LL.M
(CARDIFF) ADV. TRIB. ECCL. MELIT.**

Illum, il-Ġimgħa, 31 ta' Jannar 2025

Rikors Ġuramentat numru: 33/2023 BS

Sonia Cardona

-vs-

George Cardona

Il-Qorti;

Rat ir-rikors tal-attriċi Sonia Cardona preżentat fis-6 ta' Marzu 2024 illi ppremettiet:

Illi dan huwa rikors ai termini tal-artikolu 55 tat-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta permezz ta' liema l-esponenti qeghda titlob bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti li tezisti bejn il-partijiet;

Illi skont l-artikolu 55 (1) u (2) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta, dina t-talba tista' ssir minn kull parti f'kull zmien matul is-smigh tal-kawza ta'

firda u l-ordni relattiv ghandu jinghata b'sentenza ta' dina l-Onorabbli Qorti;

Illi l-partijiet qed jindirizzaw il-kwistjonijiet ta' bejniethom fil-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), Sezzjoni Familja, u ghalhekk ma hemm xejn li ghandu jwaqqaf lil dina l-Onorabbli Qorti milli tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti li tezisti bejn il-kontendenti f'dan l-istadju;

Illi l-istess George Cardona, fir-risposta guraumentata tieghu ma ikkontestax it-talba tal-esponenti sabiex tigi dikjarata xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti;

Illi ladarba l-kontendenti ghaddejjin minn kawza ta' firda personali l-iskop tal-komunjoni tal-akkwisti spicca ghal kollox;

Illi hadd mill-partijiet ma huwa se ibati ebda pregudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda;

Talbet lil din l-Onorabbli Qorti:

- i. fl-ewwel lok, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti li tezisti bejn il-kontendenti u dana permezz ta' sentenza ai termini tal-artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta; u
- ii. tordna illi din is-sentenza tigi notifikata lid-Direttur tar-Registru Pubbliku ai termini tal-artikolu 55 (5) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta u li din l-ordni ghandha jkollha effett daqs li kieku l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti saret b'att pubbliku ai termini tal-istess artikolu.

Dana taht dawk il-provvedimenti kollha illi dina l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa u opportuni

Fliet l-atti fl-intier tagħhom.

Rat ir-rikors ta' l-attriċi tas-06 ta' Marzu, 2024 li permezz tiegħu talbet ix-xoljiment tal-kommunijoni ta' l-akkwisti.¹

Rat li l-konvenut waqt is-seduta ta' l-1 ta' Novembru, 2024 iddikjara li ma hux qed jogġezzjona għat-talba attriċi.²

Rat li waqt is-seduta ta' l-20 ta' Novembru, 2024 l-kawża giet differita għall-lum għas-sentenza fuq it-talba attriċi.³

Ikkunsidrat.

Mill-atti jirrizulta li l-partijiet jinsabu f'kawża ta' separazzjoni u li l-konvenut ma hux qed jopponi t-talba attriċi.

Ikkunsidrat.

L-artikolu rilevanti għat-talba in diżamina huwa l-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta li jipprovdi illi:-

“(1) Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smiġ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wiehed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taht amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.

(2) L-ordni tal-waqfien tal-komunjoni kif imsemmi fis-subartikolu (1) għandha tingħata b'sentenza li minnha kull parti jkollha l-jedd illi

¹ A fol 146 tal-proċess

² Verbal ta' l-1 ta' Novembru, 2024

³ Verbal ta' l-20 ta' Novembru, 2024

tappella minghajr ma jkun hemm ebda htieġa ta' permess tal-qorti għal dan.

(3) L-ordni ta' waqfien tkun tghodd bejn il-mizzewġin minn dakinhar tas-sentenza tal-appell jew, jekk ma jsirx appell, minn dakinhar illi jgħaddi ż-żmien imħolli għall-appell, u tibqa' tghodd ukoll jekk il-kawża ta' firda ma titkompliex.

(4) Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbat i preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.

(5) L-ordni ta' waqfien taht dan l-artikolu għandha, a spejjeż tal-parti li tkun talbet dak il-waqfien, tkun notifikata lid-Direttur tar-Registru Pubbliku u dik l-ordni għandu jkollha effett daqs li kieku l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taht amministrazzjoni separata sar b'att pubbliku.

(6) Sakemm il-qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, fuq it-talba ta' wahda mill-partijiet, ma tkunx ordnat il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taht amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-partijiet fil-bidu tal-kawża ta' firda, meta tagħti s-sentenza tal-firda, il-qorti għandha tordna li l-komunjoni tal-akkwisti jew il-komunjoni ta' residwu taht amministrazzjoni separata li jkun hemm bejn il-partijiet tispicča mill-jum li fih is-sentenza tkun finali u konkluziva.

(7) Il-qorti tista' iżda, meta fil-fehma tagħha ċ-ċirkostanzi hekk jehtieġu, tordna li beni li jkunu parti mill-komunjoni ma jinqasmux qabel ma jgħaddi dak iż-żmien wara li tispicča l-komunjoni li tista' fl-ordni tistabbilixxi.

(8) Kull ordni mogħti mill-qorti skont is-subartikolu (7), jista', għal raġuni tajba, jinbidel jew ikun revokat mill-qorti."

Is-sub-inċiż 4 tal-artikolu preċitat jipprovdi li qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni ta' l-akkwisti, l-Qorti għandha tevalwa jekk xi parti tkunx

sejra tbat i preġudizzju mhux proporzjonat bil-fatt ta' tali waqfien waqt il-kawża. Issa l-Qorti fliet l-atti sew u qieset il-provi li tressqu u hija tal-fehma illi l-akkoljiment tat-talba għat-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti bl-ebda mod ma hi ser tippregudika lill-konvenut dwar il-pretensjonijiet tiegħu fir-rigward tas-sehem tiegħu mill-assi tal-komunjoni. Il-konsegwenza tat-terminazzjoni tal-komunjoni hija biss li l-ebda waħda mill-partijiet ma ser tkun aktar tista' tippretendi li tipparteċipa fid-dhul tal-parti l-oħra u dana billi kull talba għat-terminazzjoni tal-komunjoni twassal għal waqfien tal-komunjoni bil-konsegwenza li dak li jdaħħal parti fiż-żwieġ bil-ħidma lavorativa tiegħu jew tagħha ma jibqax aktar komuni.

Wara li għarblet il-fatti kollha din il-Qorti ma rriskontratx elementi li per se jammontaw għal "preġudizzju mhux proporzjonat" li l-Legislatur kellu f'moħħu meta gie promulgat l-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16. Irid jingħad ukoll li l-waqfien tal-komunjoni ma jistax jitqies fih innifsu bħala preġudizzju mhux proporzjonat u *dunque* l-Qorti mhux tqis il-waqfien tal-komunjoni fid-dhul tal-partijiet bħala preġudizzju mhux proporzjonat kontemplat fil-liġi.

Tant hu hekk li l-Qorti tal-Appell⁴ qalet hekk :- ".....il-Qorti *tosserva* li l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ma jista' jkun ta' ebda preġudizzju għas-sehem tal-attribuci mill-assi li talvolta din tiskopri wara li twaqqfet il-komunjoni, għax il-waqfien tal-komunjoni jirriferi għal futur u mhux għal daww l-assi li diga` daħlu u qegħdin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attribuci."

Inghad ukoll illi "In tema legali jingħad illi l-Artikolu 55 tal-Kap. 16 li fuqha hija bbażata t-talba attribuci, jagħti l-fakolta' lill- parti jew oħra li "f'kull żmien matul is-smieġ tal-kawża ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taħt amministrazzjoni separata li tkun teżisti bejn

⁴ Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell , deciza fit-30 ta' Ottubru 2015

*il-konjuġi.....t-talba għall-waqfien m'għandiex tingħata jekk parti tkun ser issofri "preġudizzju mhux proporzjonat". Inoltre, l-oneru tal-prova ta' dan ir-rekwiżit jirrisjedi fuq min qed jallegah u dan skont il-prinċipju *incumbit ei qui dicit non ei qui negat*."*

Tenut kont ta' dan kollu din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tilqa' t-talba ta' l-attriċi.

Deċide

Għaldaqstant in vista tal-premess u għal motivi ġia espressi l-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi r-rikors ta' l-attriċi tas-06 ta' Marzu 2024 billi tilqa' t-talba kif dedotta u konsegwentement:

1. Tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ta' bejn il-partijiet ai termini tal-artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;
2. Tordna li din is-sentenza tkun notifikata lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku a spejjeż ta' l-attriċi.

Spejjeż jibqgħu riservati għall-ġudizzju finali.

(ft.) Dr. Brigitte Sultana

Maġistrat

(ft.) Daniel Sacco

Deputat Registratur

Vera Kopja

Għar-Reġistratur